

”En professor går inte i pension, han dör med stövlarna på”

Han tog juristexamen i rekordfart och blev som stipendiat i USA ombedd av Bobby Kennedy att ingå i dennes stab. I stället blev det Europa och Afrika samt en imponerande advokatbana parallellt med akademiska meriter.

– Den advokat som lägger ner mest jobb på ett fall vinner oftast, förklarar Zacharias Sundström i boken ”Finlands dyraste advokat” av Staffan Bruun.

Första gången omvärlden fick höra talas om **Georg Oliver Zacharias Sundström** var i Svenska Dagbladet 27 mars 1940 under rubriken ”Topeli ättling”; ”Lille Zacharias gjorde sin första långresa i början av februari, just som bolsjevikernas mordfåg-lar slog sina lovar kring den gamla släktgården Havsudden utanför Helsingfors.”

– Jag var tre år och krigsbarn ett par månader i Stockholm. Så återvände jag till Finland för att senare sändas till Danmark, där jag vistades i ett par år.

Sommaren 1944 var han åter hemma på Havsudden, hos föräldrarna sjökaptenen **Georg Alexander** och korrespondenten (sekreteraren) **Greta**.

– Min mormorsmor **Aina** var dotter till **Zacharias Topelius**. Hon och hennes man **Berndt Axel Nyberg** köpte 1898 Havsudden på Emsalö och byggde bland annat det hus vi just nu sitter i och som heter Storabyggningen.

Krigsbarn i Sverige

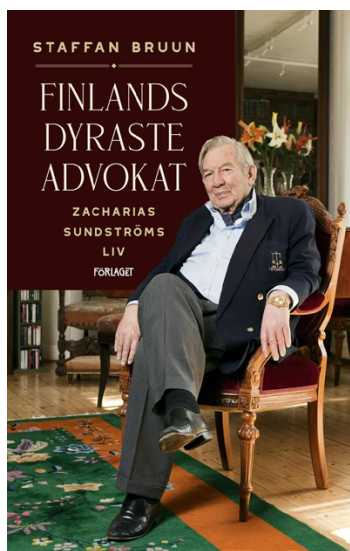
Åren som krigsbarn formade Zacharias. Före tolv års ålder hade han hunnit bli relegerad från såväl Bangatans folkskola (idag Cygnaeusskolan) som Brobergsska samskolan.

– Om man är krigsbarn kan man drabbas med sådant. Hela tiden i Sverige och Danmark var ju ett enda slagsmål.

Så placerade mamman honom i Åbergs privatskola, för ”bättre folks sämre barn” som man sade på den tiden.

– Disciplinen var stenhård, vilket nog blev min räddning.

Sedan följde Norsens klassiska linje med latin, militärtjänst och därefter studier i juridik vid Helsingfors universitet. Här slog han inte minst lärarna med häpnad genom att ta examen på bara 26

månader.

– Jag har ett nästan eidetiskt minne. Det innebär att har jag sett en text en gång kan jag upprepa innehållet för mig själv.

Efter några månader som jurist på FÅA eller Finska ångfartygs AB, numera Finnlines, fick Zacharias Sundström möjlighet att studera vid Gonville & Caius College i Cambridge, dit han for i januari 1961.

– Jag kunde just ingen engelska men studiekamraterna tog på sig att lära mig.

Tackade nej till Kennedy

Som ett led i Cambridge-studierna fick han ett Fulbright-stipendium och spenderade ett år vid Chicago University Law School. Professorn i kontraktsrätt **Soia Mentschikoff** kände familjen Kennedy och ordnade på eget initiativ ett möte med justitieminister **Robert Kennedy**.

– Jag körde in på justitiedepartementets gård med en gammal Chevrolet. Eftersom jag såg yngre ut än min ålder, svarade portvakten när

jag anmälde att jag hade tid hos Bobby Kennedy; Yes, yes, and my mother is the Queen of the Moon (Ja, ja, och min mamma är drottning på månen).

Mötet kom till stånd, den unge juristen från Finland erbjöds en plats i Kennedys stab och... tackade nej.

– Ända sedan dess har jag ofta funderat kring mitt svar. Men hade jag stannat i USA skulle jag inte ha fått mina två söner och min dotter.

Blott 29 år gammal disputerar Zacharias Sundström 1965 i internationell rätt och sjö rätt vid Helsingfors universitet. Så får han ett anbud om att undervisa i Etiopiens huvudstad Addis Abeba.

– Jag var där i två år med dåvarande hustrun **Lorna**. Juridiska fakulteten fanns i kejsare **Haile Selassies** gamla palats och vi träffades vid flera tillfällen.

Efter åren som professor i Etiopien blir Zacharias Sundström tf professor i Uppsala och träffar där holländaren **Theodore Vogelaa**r, generaldirektör för EU:s inre marknad, som undrar om han vill komma till Bryssel och utreda hur norsk och dansk lagstiftning kan anpassas till den i dåvarande EEC. Hela 1972 tillbringar han i Bryssel och grundar juridiska firman Nordic Law.

– Det fanns ingen motsvarande nordisk byrå i Bryssel på den tiden, så vi var den första, berättar Zacharias Sundström som efter återkomsten till Finland blev tf professor i Åbo.

Firman fick snabbt många och omfattande mål.

Något som särskilt stannat i minnet?

– Det skulle nog vara SAAB-Val-

met som blev mycket omfattande. General Motors ville lägga ner sin biltillverkning i Nystad. Vi stämde dem, för säkerhets skulde i fem länder inklusive USA, och vann till slut.

”Finlands dyraste advokat”

Vid detta laget var Zacharias Sundström redan en offentlig person och i media döptes han till ”Finlands dyraste advokat”.

– Jag tog det som en komplimang. Advokater timdebiterar och exempelvis när jag var verksam för Åland besökte jag Förenta Nationerna, i New York för att utreda Ålands internationella ställning och dess garantier. Oftast vinner den advokat som är bäst förberedd och jag har försökt se till att det är jag.

Afrika har kommit att spela en viktig roll i Zacharias Sundströms gärning. På FN:s uppdrag har han bitvis vistats i Lesotho och hjälpt till med lagstiftningsarbete.

Sedan många år tillbaka tillbringar den nu 87-årige advokaten vintrarna i Sydafrika, som då har sommar. Han har varit ordinarie juridikprofessor i Stellenborsch och bor med hustrun **Leena** i ett hus i närheten av den staden.

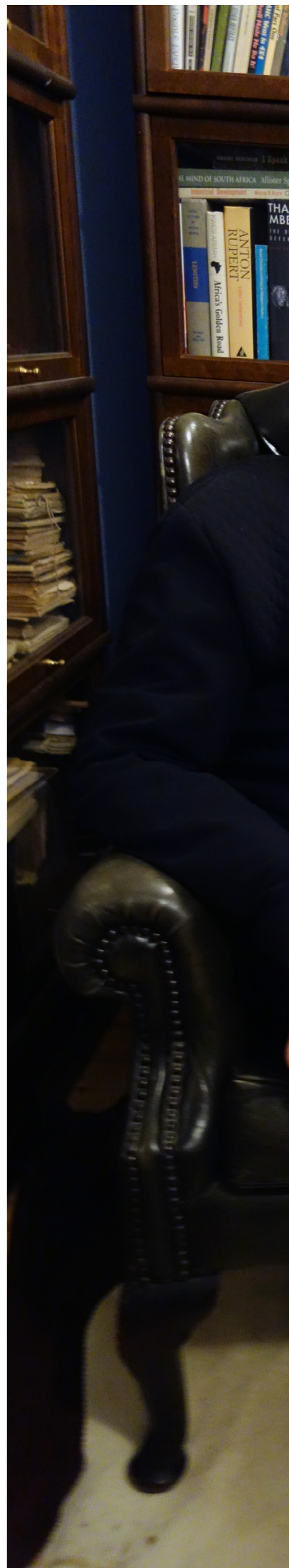
– Jag är mycket aktiv och läser och skriver samt fungerar ibland som rådgivare åt Nordic Law.

Lockar det inte att blott vara pensionär?

– En professor går inte i pension, han eller hon dör med stövlarna på, säger han..

Text och foto:
Sören Viktorsson

Zacharias Sundströms morfar Berndt Axel Nyberg köpte Havsudden på Emsalö 1898 och byggde det hus Zacharias Sundström bor i och som heter Storabyggningen.

”Jag har ett nästan eidetiskt minne. Det innebär att har jag sett en text en gång kan jag upprepa innehållet för mig själv.”

Ett åldersvänligt samhälle – vad är det?

I slutet av året ordnade SPF Åboland ett seminarium där man diskuterade vad ett åldersvänligt samhälle är. Deltagarna fick ta del av olika presentationer samt i grupp diskutera vad som kännetecknar ett åldersvänligt samhälle.

På gång i Åboland

Diskussionsgrupperna kom till liknande slutsatser: Ett jämställt samhälle där det inte finns åldersdiskriminering. Kännetecken är: likvärdigt, tryggt, goda kommunikationer, tillgång till tjänster och bostäder, delaktighet mm.

På seminariet fick man en inblick i hur en kommun, välfärdsområdet, en koordinerande organisation samt en pensionärsförening hanterar frågan om ett åldersvänligt samhälle.

Kommunikationschef **Linda Baarman** gav en inblick i hur Pargas stad utvecklar sin information till de äldre. En enkätinriktad till 65+are gjordes enbart på nätet. Kan man anse resultatet tillförlitligt då inkomna svar var 166 stycken? – Det var 66 procent som svarade jakande på frågan ”Har du varit nöjd med de informationskanaler som Pargas stad använder för att kommunicera?” Dessa 66 procent är bara drygt 100 personer, hur är det med övriga 4200? Vad tycker de?

En enkätinriktad till 65+are gjordes enbart på nätet. Kan man anse resultatet tillförlitligt då inkomna svar var 166 stycken?

Regina Koskinen, som är ledamot i välfärdsområdesfullmäktige presenterade nationalspråksnämndens uppgifter samt serviceformen ”Fråga Annika”. Tjänsten hjälper bland annat med frågor som berör tvåspråkighet och frågor om fakturor och kontaktuppgifter på svenska. Alla invånare inom Varhas område

kan ringa Annika.

Kirsi Ala-Jaakkola arbetar som organisationssakkunnig inom Satakunnan yhteisökeskus och i Soste. Hon lyfte fram hur man kan öka delaktigheten och utveckla organisationernas samarbete med välfärdsområdet och kommunerna. Nyttig färdkost för pensionärsföreningarna.

Margita Vainio från Åbo svenska pensionärsklubbs intressebevakningsgrupp presenterade den enkät man skickade till medlemmarna. Enkäten hade på några veckor besvarats av en femtedel av medlemmarna. Nu kan föreningens intressebevakning fokusera på några helheter som är viktiga för medlemmarna.

Tove Hagström ledde grupparbetet med fokus på pensionärsföreningarnas verksamhet i ett åldersvänligt samhälle. Förmiddagens presentationer gav bra underlag för diskussioner. Hur kan pensionärsföreningarna utveckla sin verksamhet och vad är deras uppgift?

THL definierar det så här ”I en åldersvänlig kommun lyssnar man till äldres önskemål och behov för att möjliggöra ett liv på egna villkor”. Vad betyder det i praktiken?

Mona Lehtonen
ombudsman

Kommande program

- 14.2 Frågesport, regionala uttagningar i Vasa
- 14.2 Frågesport, regionala uttagningar i Korpo
- 14.2 Frågesport, regionala uttagningar i Ekenäs
- 14.2 Frågesport, regionala uttagningar i Vanda
- 14.2 Frågesport, regionala uttagningar i Borgå
- 27.2 Spänst i benen-kurs på Lehmiraanta
- 7.3 SPF Österbottens ordförandekonferens i Vasa
- 14.3 Frågesportsfinal i Åbo
- 26.3 SPF Österbottens vårmöte i Larsmo
- 2-5.4 SPF Österbottens bowlingturnering i Karleby
- 10.4 Förbundets vårmöte i Åbo